

A mi ünnepünk

Dávid Ferenc atya, a yonkersi Szent Margit r. kath. egyházközségnek több mint negyedszázada plébánosa, a Krónika főszerkesztő kiadója most töltötte be pappá szenteltetésének aranymisés ötven éves jubileumát. Ez alkalomból híveinek, barátainak, tisztelőinek köre az érdemekben oly gazdag félszázados tevékenysége méltó megünneplését készítette elő. Az amerikai és amerikai magyar közélet számos kiemelkedő egyéniségének meghívása volt tervbe véve, így Spellman new yorki biboros érseké, a magyar ügy s Mindszenti hercegprímás nagy barátjé is, aki meleg szeretettel van Dávid atya iránt s a legnagyobb örömmel ígérte meg személyes részvételét. De Dávid atya az öt jellemző apostoli puritánsággal és szerénységgel elhárított magától minden-ünnepelő szándékot s megvalljuk, e cikket is tudta nélkül és vállalva érte az esedékes korszakok kockázatát, csempészük be a Krónikába, amelynek megszületése és nyolcadik éve való fennállása kizárólag Dávid atya személyi kezdeményezésének és küzdelmes áldozatainak eredménye.

Igy eddig csak meglepetésszerű, rögtönzött összejöveteleken ünnepelhette a szűkebb baráti és tisztelői kör Dávid atya félszázados papi, emberi és politikai munkáját. A Székelyföld szülőtte Dávid atya, ott szentelte fel ötven év előtt Majláth püspök s azóta nemcsak fenkölt ihlettel hirdeti Krisztus ígését, de egész magánéletével is bizonyoságot tett arról, hogy Krisztus igaz papja, a szegények, inségesek, bajban lévők, segítségre szoruló gyámolítója, minden nemes és tiszta keresztény és magyar eszme legjelkesebb, legönzettelebb, legáldozatkészebb harcosa.

Emberi jóságáról, nemcsak az utóbbi időkben, amikor szinte az utolsó ís odaadta a hontalanok segítésére, régen ismerik Magyar-Amerika közéletének befőtészei. A jubileum alkalmából híven megemlékeztek róla a vezető amerikai magyar lapok, a katolikus lap ugyanoly melegen, mint a polgári napilap és a szocialdemokrata hetilap. Szinte vetélkedtek egymással Dávid atya aranyjövőinek, emberi kiválóságának méltatásában, amelyre misem jellemzőbb, mint hogy Dávid atya talán az egyetlen ember az amerikai magyar "dsungelben", akit minden oldalon őszintén nagyrabecsülnek igaz magyarságáért, igaz keresztényi emberiségéért, politikai ellenfelei között sincsenek ellenségei, hanem csak lakos tisztelői.

Laptársaink elírták előlünk Dávid atya papi és emberi méltatásának legszebb igazságait, de mellőzték Dávid Ferenc, a politikus jelentőségének ismertetését. A várható komoly megrovások dacára, hadd állapítsuk meg egyszer, ez ünnepi alkalomból e hasábon, hogy Dávid atya volt az, aki kezdettől fogva fanatikus hittel látta előre ama követendő utat, amelyről immár mind többen ismerik el nyíltan vagy bizalmasan,

hogy a magyar feltámadás egyetlen méltó és helyes utja, az egyetlen ut, amely a magyar népet biztos, jó révbe vezeti és új, szilárd alapot nyújt jövő felemelkedéséhez.

***

Dávid atya mondotta a történelmi emlékü tábori misét Budaörsnél, amikor Károly király megkísérelte törvényes uralkodói jogai újbóli gyakorlását, hogy megvalósíthassa ama néprábat terveit, amelyeket, ellentétben némely tanácsadóival, az uralkodóház régóta korszerűnek érzett s Károly király eltökélten kész volt megvalósítani, hogy Magyarország ne kessen le a történelem vonatáról. . .

Dávid atya amikor a király mellett hűséges kitartásáért "persona non grata" lett saját hazája uránál, Amerikába jött és itt annak a gondolatnak szentelte minden politikai tevékenységét, hogy Károly király programja megvalósítására fiának, a trón törvényes örökösének, Ottóknak számára ki kell vinni a lehetőséget a magyar nép üdvére. E gondolat jegyében hívta életre a Krónikát nyolc évvel ezelőtt s azóta küzd ez a lap Dávid atya vezetésével a törvényes királyság helyreállításáért, ami egyben a magyar jövő reményének is előfeltétele, elindító ténye volna. . . Dávid atya székelymagyar szívében forró vágyként él, hogy ismét egy tető alá kerüljenek a régi Nagymagyarország népei s ma már mind többen érzik, hogy ennek egyetlen lehetősége a dunai népek egybe-fogása, a népek felett álló törvényes uralkodóház fejének, Ottó örökös-királynak jogára alatt.

Az új Magyarország, amely Dávid atya lelkében él, épp úgy mint az új dunai egybefogás, mélyes keresztényi elvek alapján teremné meg az összhangot az egyes nemzetiségek, mint az egyes felekezetek és társadalmi osztályok között. Mindenkit egyformán befogadni a polgári jogokba, mindenkinet egyformán megadni képességei, tehetségei érvényesítésének kilátásait: ez az elképzelése a jövő belső összefogásról. De nem kevésbé keresztényi a felfogása a felekezetek testvéri együttműködése, a nemzet érdekében való kölcsönös, méltányos egymásmellett-élése tekintetében és meggyőződése, hogy minden társadalmi osztálynak, az értelmi-

segnek, földműves, mint munkásosztálynak meg kell adni ugyanazt az egymásmellettiséget, jogegyenlőséget, hogy mindnyájan egyforma lelkeséggel töltsék be szerepüket, a nemzet felvirágoztatása és felemelkedése érdekében. A legszebb keresztényi és nemzeti eszmények megvalósítását áhítja és át van hatva attól, hogy a pogány materializmus szélső veszélyeivel szemben minden szóbeli propagandánál hasznosabb, ha tettekkel megkönnyítik az emberek materialis gondjait, tisztességesen, emberesen, istenesen oldják meg a szociális kérdéseket, minél több embernek, magyar testvéreknek testvéri magyarsággal lehetővé, hogy felemelkedjen a polgári életmód bensőségesebb lelki életre módot adó biztonságába.

Ez az igazi keresztény és magyar program az, amely Dávid atyát az eszményeiért való fardhatatlanságra és kifogyhatatlan áldozatokra készítette és készíti a végsőkig. A magyar legitimizmusnak ezt a programját O hirdette először Magyar Amerikában és Magyar Amerikából a Krónikán keresztül a világ-szétszórt magyar ságának. Amikor a második világ-háború idején először jelentkezett a Krónika a legitimizmus ígéivel, csak bágyadt mosolyokat, gunyos félrehúzódásokat tapasztalhatott és csak egy egészen kicsiny amerikai magyar értelmiség gárda, főként néhány történelmi látókörű bölcs pap és néhány sokat ártelt régi sajtóember sietett melléje állni. Ma Dávid atya kitartása és az óhazai és világbeli tragikus történelmi fejlemények és fájó tapasztalatok következtében a legitimiz-

mus már nemcsak Magyar Amerikában, de a világ minden szét-szórt magyarjai és a magyar politikusok előtt is nemcsak nagyjelentőségű program, de mind többek, hovatovább minden józan, komoly ember szerint az egyetlen kiút az egyetlen megoldás, a jövő egyetlen ígérete, hogy lesz biztos alapokon nyugvó, szabad Magyar ország, amely a nyugati államgondolat, a nyugati civilizáció valóban keresztényi, kulturált, haladó és virágzó mintacsországaként fogja megállni helyét a legműveltebb, erkölcsileg legelőkelőbb nemzetek galériájában.

Ezért a leggyönyörűbb magyar programért senki sem dolgozott és áldozott annyit a magyar határon kívül, mint Dávid atya, akitől el lehet mondani, hogy Mindszenti biboros s vele a legjobb óhazai magyarok eszményeinek, politikájának nemcsak magyar-amerikai, de általános nagykövete, "ambassador en l'air" ja volt a külföldi magyarság körében s az ma is, szíve minden dobbanásával, ideálizmustól lobogó hevével, Istenbe és az igaz ügybe vetett bizalma tántoríthatatlan odaadásával. Dicső példa mindnyájunk számára s adja az Egi Kegyelem, hogy e forró hittől sarkalt, óriási munkabírása mellett továbbra is erőben, egészségben mutathassa az utat nekünk, tanítványainak és a külföldre szakadt magyar testvéreinek. Adja Isten, hogy mielőbb megérhesse életé munkájának legszebb jutalmát, a vetés kalásza szökkenését, a boldog, konszolidált magyar királyságot s a dunai népek testvériesülését az uralkodóház áldásos, atyai vezetésével!

Rádió-vita

a Szlovák-Magyar megbékélésről

A Free Europe Radio magyar adásában kerek asztal konferencia keretében vitatták meg magyar és szlovák részről a magyar kisebbségi kérdést. A rádió kiküldöttje által feltett kérdésekre nézve nyilatkoztak dr. Lettrich József a szlovák demokrata párt emigrációban élő elnöke és a magyar kisebbség egyik vezető egyénisége, ki a Vásárdy József álnévet használja. Mindkét hozzászóló egyetértett abban, hogy az az embertelen üldözés, amit a magyar kisebbség a háború után elszenvedni kényserült, Moszkva kezdeményezése és a helyi kommunisták munkája volt.

Tanulmányok voltak az előadott adatok arról, hogy mily kétszínű politikát diktált Moszkva azzal a világos céllal, hogy minél mélyebb szakadékokat teremtsen a magyarság és a szlovákság között. Dr. Lettrich élénk színekkel ecsetelte a szlovák polgári erők meddő ellenállását a kommunisták közismert erőszakosságával szemben. Vásárdy József őszinte, nyílt szavakkal beszélt a magyar kisebbségnek ejtett sebek súlyosságáról, de egyuttal megállapította, hogy ha ezek a sebek súlyosak is, azért nem gyógyíthatatlanok. Csak helyeslehetjük azon megállapítást, hogy a jobb jövő érdekében a két

német megbékélésére szükség van s ezen megbékélés érdekében kevesebbet kell foglalkozniuk a mult számláinak analízisével s többen gondolnunk a jövő kialakítására.

Ezen az új uton való haladás lényegesen megkönnyíti azt, hogy dr. Lettrich magáévá tette azt az elvet, hogy a magyar kisebbségnek az elszenvedett veszteségeikért kárterítésre van igénye, továbbá elismerte az u. n. reszlovakizációs akció teljes komolytalanságát. Mindkét politikai nyilatkozatából kicsendült a megbékélésre való őszinte törekvés és a becsületes szándék a nemzeti törekvések és célok kölcsönös megértésére s mindezek alapján a reménység egy valóban jobb jövőre.

Lapunk örömmel üdvözli ha politikusok, kiket a multban ily súlyos elentettek választottak el, elindulnak a megbékélés útján s ha erről a nyilvánosság előtt is tanúságot tesznek. Hiszünk abban, hogy akik az objektív igazság útján keresik a közeledést és megértést ez ezen az alapon próbálják megoldani a nemzetek együttélésének problémáit, jó ügyet szolgálnak és ily módon egy-egy lépéssel előbbre viszik azt az ügyet is, amiért a Krónika megindulása óta küzd.